

Biologische geneesmiddelen

Wat zijn biologische geneesmiddelen?

Een biologisch geneesmiddel is een geneesmiddel dat een of meer werkzame stoffen bevat die zijn gemaakt door een levend organisme, zoals bacteriën, schimmels, dierlijke of menselijke cellen. Biologisch gemaakte geneesmiddelen beïnvloeden/remmen het ontstekingsproces van de (darm)cellen, waardoor de ontsteking wordt onderdrukt. Biologische geneesmiddelen onderdrukken een deel van de afweer.

Wanneer krijg je biologische geneesmiddelen?

Biologische medicijnen worden bij de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa vooral gegeven als andere medicijnen niet (meer) helpen. Bij een ernstige of moeilijk behandelbare ziekte besluit de arts soms snel na de diagnose al te starten met biologische geneesmiddelen.

Biologische geneesmiddelen worden gebruikt om de ontsteking rustig te krijgen (inductie) en rustig te houden (onderhoudsmiddel).

Welke biologische geneesmiddelen?

- Anti-tnf adalimumab: wordt voorgeschreven bij de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa. Je kunt het middel zelf toedienen met een injectiespuit of -pen.
- Anti-tnf golimumab: wordt gegeven bij colitis ulcerosa. Het toedienen doe je zelf met een speciale auto-injectiepen.
- Anti-tnf infliximab: wordt gegeven bij de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa. Je krijgt het middel als infuus (in het ziekenhuis, en in sommige ziekenhuizen als injectie).
- Ustekinumab: wordt gegeven bij de ziekte van Crohn en bij colitis ulcerosa. Je krijgt het middel de eerste keer als infuus (in het ziekenhuis) en daarna kun je met een injectiepen, het medicijn zelf toedienen.
- Vedolizumab: wordt gegeven bij de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa. Je krijgt het middel als infuus (in het ziekenhuis, en in sommige ziekenhuizen als injectie).

Stofnaam	Merknaam
Adalimumab	Humira®
	Amgevita®
	Hulio®
	Hyrimoz®
	Imraldi®
Golimumab	Simponi®
Infliximab	Remicade®
	Flixabi®
	Inflecta®
	Remsima®
	Zessly®
Ustekinumab	Stelara®
Vedolizumab	Entyvio®

Toedieningsvormen biologische geneesmiddelen

- Infuus: in het ziekenhuis en soms is er een mogelijkheid om thuis een infuus te krijgen.
- Injectie of injectiepen: hiermee kun je zelf je medicatie toedienen.

Switchen van biologische geneesmiddelen

Het kan zijn dat het ziekenhuis je wil overzetten naar een ander merk biologisch medicijn, met dezelfde stofnaam en met dezelfde werking. De arts zal je uitleggen wat de reden is van deze verandering.

Bijwerkingen

(voor alle bijwerkingen zie de medicijn-bijsluiter)

Voor alle biologische medicijnen geldt dat ze de afweer deels verlagen waardoor je last kunt krijgen van infecties.

Adalimumab

- De meest gehoorde bijwerking is een pijnlijke prikplek, soms met heftige huidreacties. Een injectiespuit in plaats van een prikpen kan dit voorkomen. En soms kan het helpen om even een ijsblokje op de huid te houden en daarna op de afgekoelde plek te prikken.
- Infecties, zoals een luchtweginfectie of een blaasontsteking. Krijg je last van koorts of een infectie, neem dan altijd contact op met je arts.
- Oogklachten zoals irritatie en infecties. Als je zicht vermindert, neem dan altijd contact op met je arts.
- Heel kleine kans op huid- of lymfklierkanker.

Golimumab

- Je kunt last krijgen van infecties van de bovenste luchtwegen, keelontsteking, slijmvliesontsteking van het strottenhoofd en neusverkoudheid.
- Heel kleine kans op huid- of lymfklierkanker.

Infliximab

Mogelijke infuusreacties (tijdens het krijgen van het infuus of daarna):

- Snel en heftig, die lijken op heftige allergische reacties. De klachten die hierbij horen zijn spierpijn, gewrichtspijn, rugpijn,

koorts, huiduitslag, jeuk, galbulten, heesheid, droge keel, hoofdpijn en zwelling van het gezicht, lippen of handen

- duizeligheid, vermoeidheid, piepend ademhalen of kortademigheid. Hierna kun je dit medicijn niet meer krijgen.
- Minder heftige reacties zoals huiduitslag of een klemmend gevoel op de borst. Soms kan dit worden opgelost door de inloopsnelheid van het infuus te vertragen tot 2 of zelfs 4 uur.
- Heel kleine kans op huid- of lymfklierkanker.

Overige bijwerkingen:

- Infecties, zoals een luchtweginfectie of een blaasontsteking. Krijg je last van koorts of een infectie, neem dan altijd contact op met je arts.
- Oogklachten zoals irritatie en infecties. Als je zicht vermindert, neem dan altijd contact op met je arts.

Ustekinumab

- Veel gehoorde klachten zijn roodheid van de huid op de injectieplaats. Infectie van de bovenste luchtwegen, duizeligheid, hoofdpijn, vermoeidheid, spier- en gewrichtspijn, misselijkheid of jeuk.

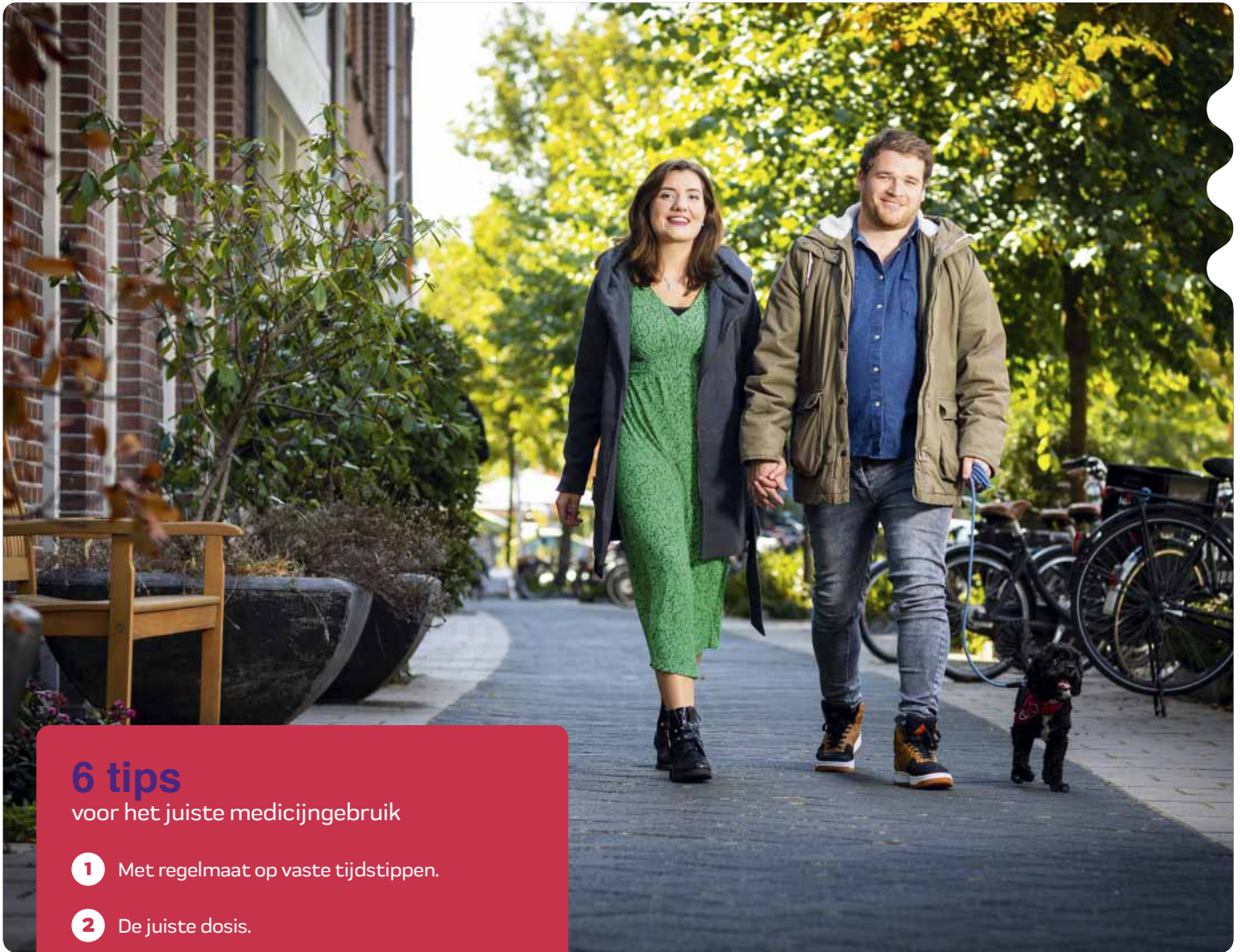
Vedolizumab

- Veel gehoorde klachten zijn verkoudheid, gewrichtspijn en hoofdpijn.

Let op!

- Voordat je start met een biologisch geneesmiddel test je arts je eerst op tuberculose, meestal op leverontsteking (hepatitis B of C) en eventueel HIV.
- Het wordt aanbevolen de jaarlijkse griepvaccinatie te halen.
- Als je biologische geneesmiddelen gebruikt, kan dit de werking van sommige vaccins verminderen en de kans op bijwerkingen vergroten. Vaccinaties met levende vaccins wordt afgeraden. Overleg daarom altijd met je arts als je gevaccineerd moet worden. Bijvoorbeeld als je wilt reizen naar een land waar tuberculose of tropische ziektes vaak voorkomen.

6 tips

voor het juiste medicijngebruik

- 1 Met regelmaat op vaste tijdstippen.
- 2 De juiste dosis.
- 3 Niet zomaar overslaan of stoppen.
- 4 Bespreek bijwerkingen met je arts.
- 5 Vertel je arts als je medicijnen of voedingssupplementen zonder recept gebruikt.
- 6 Heb je een kinderwens? Vertel dit altijd aan jouw arts.

Meldpunt medicijnproblemen

Zijn jouw medicijnen niet meer te krijgen of moet je verplicht overstappen op een ander medicijn?

Het wisselen van medicijnen

Wisselen van merk medicijn door gedwongen overstappen op een ander merk kan voorkomen. Oorzaken hiervoor kunnen zijn: voorkeursbeleid van zorgverzekeraars, inkoopbeleid van zorgverzekeraars en apothekers, of tekorten. Wisselen hoeft bij de meeste mensen geen problemen op te leveren. In bepaalde gevallen brengt het wisselen van medicijnen risico's voor je gezondheid met zich mee. In dat geval besluit de arts in samenspraak met jou dat een specifiek merk nodig is voor optimale behandeling.

Kinderwens en zwangerschap

Voor alle biologische medicijnen geldt:
Overleg altijd met je arts over het gebruik van het middel bij een kindwens of als je zwanger bent. Er kan mogelijk worden geadviseerd om in de laatste drie maanden te stoppen met het gebruik van biologische geneesmiddelen. Dit is afhankelijk van je ziektebeloop en de ernst van je ziekte.

Borstvoeding

Voor alle biologische medicijnen geldt:
Je kunt gewoon borstvoeding geven tijdens het gebruik van dit middel. Bij de nieuwere biologische medicijnen zijn de lange termijn effecten nog onbekend. Bespreek daarom het geven van borstvoeding met jouw arts.

Let op!

Als je baby gevaccineerd moet worden met een levend vaccin (zoals de Bof, Mazelen, Rodehond (BMR)-vaccinatie), is het verstandig vooraf de spiegel van het biologische geneesmiddel in het bloed van je baby te laten meten.

‘Mijn zorgen over medicijngebruik tijdens mijn zwangerschappen waren nergens voor nodig. Ik heb twee gezonde kinderen gekregen.’

Meer informatie over medicijnen

- Op www.crohn-colitis.nl vind je meer informatie over biologische geneesmiddelen en andere IBD-medicatie
- Je kunt onze brochure ‘Medicijnen bij de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa’ downloaden en bestellen via de website
- Je kunt de factsheets mesalazines, corticosteroïden, immunosuppressiva en biologische geneesmiddelen (ook) downloaden en bestellen via de website.

CROHN & COLITIS NL
Met elkaar sterker

Deze factsheet vervangt de medicijn-bijsluiter niet. Neem bij vragen altijd contact op met je arts.

Met medewerking van MDL-artsen dr. T.E.H. Romkens en prof. dr. B. Oldenburg.

Houttuinlaan 4b
3447 GM Woerden

0348 - 432 920 (Algemene nummer op maandag t/m donderdag van 10.00 tot 14.30 uur)
0348 - 420 780 (Ervaringsdeskundigenlijn op maandag t/m donderdag van 10.00 tot 12.30 uur)

info@crohn-colitis.nl
www.crohn-colitis.nl

